

POSTANOWIENIE Z DNIA 7 LISTOPADA 2002 R.

SNO 37/02

Przewodniczący: sędzia SN Bogdan Rychlicki (sprawozdawca).

Sędziowie SN: Beata Gudowska, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w Warszawie z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, sędziego Sądu Apelacyjnego w sprawie sędziego Sądu Okręgowego po rozpoznaniu zażalenia obrońcy obwinionego na postanowienie Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 5 sierpnia 2002 r., sygn. akt (...)

p o s t a n o w i ł utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Prokuratura Okręgowa w dniu 22 kwietnia 2002 r. wystąpiła do Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Okręgowego do odpowiedzialności karno-sądowej i zastosowanie tymczasowego aresztowania, za to, że

1) w nieustalonym dniu, w pierwszej połowie 1991 r. w A., będąc sędzią wizytatorem Sądu Wojewódzkiego, przyjął od Krzysztofa P. korzyść majątkową w postaci samochodu marki Mercedes typu 250 D, o wartości nie mniejszej niż 18.000,00 DM, w zamian za wywieranie wpływu na wydawanie, w toku prowadzonych postępowań sądowych i egzekucyjnych, decyzji korzystnych dla Krzysztofa P. oraz osób i podmiotów gospodarczych z nim związanych;

2) w dniu 1 października 1991 r. w B., będąc sędzią wizytatorem Sądu Wojewódzkiego, przyjął od Krzysztofa P. korzyść majątkową w kwocie 8.247,50 zł (PLN) przekazaną mu za pośrednictwem innej osoby, z przeznaczeniem na opłacenie kosztów zakupu nieruchomości gruntowej położonej w C., w zamian za wywieranie wpływu na wydawanie, w toku prowadzonych postępowań sądowych i egzekucyjnych, decyzji korzystnych dla Krzysztofa P. oraz osób i podmiotów gospodarczych z nim związanych;

3) w okresie od 1990 r. do 1999 r. w D. i w BA., będąc sędzią wizytatorem Sądu Wojewódzkiego do dnia 15 maja 1994 r., a następnie wiceprezesem tego Sądu, przyjął od Krzysztofa P. korzyść majątkową nieustalonej wartości w postaci zysków z działalności hurtowni (...) w AD., w zamian za wywieranie wpływu na wydawanie, w toku prowadzonych postępowań sądowych i egzekucyjnych, decyzji korzystnych dla Krzysztofa P. oraz osób i podmiotów gospodarczych z nim związanych,

tj. przestępstw określonych w art. 228 § 1, § 3 k.k.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny procedując w dniu 5 sierpnia 2002 r. w przedmiocie zasadności tegoż wniosku, na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. oraz art. 128 Prawa o u.s.p. nie uwzględnił wniosku obrońcy sędziego Sądu Okręgowego o zawieszenie postępowania, albowiem nieusprawiedliwione niestawiennictwo prawidłowo zawiadomionego o terminie posiedzenia sędziego Sądu Okręgowego nie stanowi długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania. Po ogłoszeniu postanowienia obrońca złożył wnioski o wyłączenie od udziału w sprawie sędziego Sądu Apelacyjnego uzasadniając to treścią art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. Na to postanowienie obrońca sędziego Sądu Okręgowego wniósł zażalenie, w którym zarzucił:

- naruszenie art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., bowiem w wydaniu postanowienia brał udział sędzia podlegający wyłączeniu z przyczyn określonych w art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k.,

- obrazę art. 22 § 1 k.p.k. poprzez uznanie, że stan zdrowia sędziego Sądu Okręgowego nie stanowi długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, w sytuacji, gdy ze złożonej do akt dokumentacji medycznej wynika jednoznacznie, iż sędzia cierpi na poważne schorzenia kardiologiczne i w dniu 5 lipca 2002 r. poddany został zabiegowi operacyjnemu na sercu, a stan jego zdrowia uniemożliwia mu udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

Na tych podstawach załączy się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie wniosku Sądowi Dyscyplinarnemu pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Na posiedzeniu przed Sądem Najwyższym – Sądem Dyscyplinarnym obrońca popierał zażalenie co do zarzutu obrazy art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. przez Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wskazując, iż obecnie bezprzedmiotowy stał się zarzut obrazy art. 22 § 1 k.p.k. (obwiniony poddał się stosownej operacji).

Z kolei Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wniosła o utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny rozważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne. Z uwagi na wyrażone przez obrońcę obwinionego stanowisko, co do zarzutu obrazy art. 22 § 1 k.p.k. bezprzedmiotowe jest czynienie rozważań w tym przedmiocie. Zarzut obrazy art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. według oceny Sądu Najwyższego jest chybiony. Wyłączenie od udziału w sprawie sędziego, który brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone lub stwierdzono jego nieważność (art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k.) z reguły związane jest z takim układem procesowym, kiedy to po uchyleniu orzeczenia sprawa przekazywana jest do ponownego rozpoznania sądowi, który orzekał przed uruchomieniem postępowania odwoławczego. *Ratio legis* powyższego unormowania uzasadnione jest potrzebą wyłączenia sędziego od ponownego rozpoznania sprawy, jeśli idzie o główny przedmiot procesu, jak również o kwestie natury incydentalnej, kiedy to w tym zakresie orzeczenie zostało uchylone i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania (por.: wyrok SN z dnia 6 lutego 1997 r., II KKN 138/96, OSNKW z 1997 z. 7-8, poz. 62; postanowienie SN z dnia 10 marca 1997 r., V KZ 24/97, OSNKW z 1997 z. 7-8, poz. 63; E. Skrętowicz: *Iudex inhabilis i Iudex suspectus* w polskim prawie karnym, Lublin 1994).

W zaistniałym układzie procesowym niesporne jest, iż sędzia Sądu Apelacyjnego w dniu 4 marca 2002 r. przewodniczył składowi orzekającemu Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego, który w dniu 4 marca 2002 r. wydał uchwałę sygn. akt (...) zezwalającą na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Okręgowego za to, że:

- w pierwszej połowie 1993 roku w A. będąc sędzią wizytatorem byłego Sądu Wojewódzkiego przyjął od Krzysztofa P. korzyść majątkową w kwocie 100 tys. USD w zamian za naruszenie obowiązku służbowego wynikającego z nadzoru nad pracą komorników polegającego na skłonieniu komornika Sądu

Rejonowego w sprawie oznaczonej sygnaturą (...) między innymi do zbycia w toku egzekucji komorniczej zabezpieczonych samochodów wskazanej spółce z o.o. „N.(...) T.(...)” w E. i wydania części pojazdów przed faktyczną zapłatą, tj. przestępstwa określonego w art. 228 § 5 k.k.,

- w nieustalonym dniu w połowie 1993 roku w A., będąc sędzią wizytatorem byłego Sądu Wojewódzkiego przyjął od Andrzeja D. korzyść majątkową w kwocie 15 tys. zł (PLN) w zamian za obietnicę wywarcia wpływu na wydanie w toku prowadzonego postępowania sądowego w sprawie oznaczonej sygnaturą (...), decyzji korzystnych dla Andrzeja D., tj. przestępstwa określonego w art. 228 § 1 k.k.

Z kolei Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 5 lipca 2002 r., sygn. akt (...) w związku z zażaleniem obwinionego sędziego Sądu Okręgowego uchylił uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 4 marca 2002 r. zezwalającą na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Okręgowego i postępowanie w tym przedmiocie umorzył (por. akta Sądu Dyscyplinarnego ...). Sąd Najwyższy m.in. przedstawił pogląd, że „wyrażenie przez sąd dyscyplinarny zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej otwiera drogę do stosowania wszystkich instytucji kodeksu postępowania karnego, w tym również tymczasowego aresztowania. Zatem wyjednywanie wobec takiego sędziego jeszcze dodatkowej zgody na zastosowanie tego środka zapobiegawczego nie ma uzasadnienia”. (OSNKW z 2002 r., z. 9-10, poz. 87).

Pogląd ten w niniejszej sprawie, wbrew temu, jak sugeruje to w zażaleniu obrońca obwinionego – nie znajduje zastosowania. Rzecz w tym, iż w zaistniałym układzie procesowym sędzia Sądu Apelacyjnego uczestniczył w składzie orzekającym Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego, który w dniu 5 sierpnia 2002 r. rozpoznawał wniosek o czyny wyczerpujące znamiona przestępstwa określonego w art. 228 § 1 i 3 k.k., a wniosek ten nie był

przedmiotem uprzedniej kontroli odwoławczej, a zatem w tej sprawie nie zachodzi przyczyna określona w art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. skutkująca stosownie do treści art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania w innym składzie orzekającym.

Mając powyższe na uwadze postanowiono jak na wstępie.